

DE OLIFANT VAN OOSTZAAN

VAN ERIK BINDERVOET VERSCHENEN BIJ DE HARMONIE:

Tijdelijk zelfportret met hoofd en plaatsbepaling, oranje
De saaiste jongen ter wereld
De schilder en zijn model
Aap
Voor altijd voor het eerst
Het spook van de vrijheid
De mond van de waarheid
Het vuil van de schoonheid
De Iedereen/Elckerlijck

MET ROBBERT-JAN HENKES:

Wijdloppige, brede en waarachtige beschrijving van de reizen
van het schip De Visstick en haar gezagvoerder Kapitein Iglo
(in samenwerking met Frans Bakker, René Windig en Eddie
de Jong)
Waar wij voor zijn en tegen
W. Shakespeare – Hamlet
(in samenwerking met Aart Clercx)
Bloemsdag
De intocht van Christus in Amsterdam
(in samenwerking met Aart Clercx)
Karl Kraus – De laatste dagen der mensheid
(in samenwerking met Aart Clercx)
W. Shakespeare – Mackbeth
(in samenwerking met Aart Clercx)
W. Shakespeare – Koning Lear
(in samenwerking met Aart Clercx)
De Mannen van Minsk

IN VOORBEREIDING:

De Droom
Kwaai Vrouwen
Museum Spoelbergh (met R.J. Henkes)

ERIK BINDERVOET

DE OLIFANT VAN OOSTZAAN

De Harmonie Amsterdam

Bushalte de Kolk.
Waar Molen de Olifant
Stond, lang geleden,
En later badhuis annex
Verpleeghuis Ons Verpleeghuis,

Gefinancierd door
De familie Albert Heijn,
De Boerenleenbank
En de zegeltjesactie
Van Draagt Elkanders Lasten,

Mijn geboortehuis,
Ontworpen door architect
J. van Hardeveld,
Vader van verzetsheldin
Annick Germaine Mathilde,

De koerierster die
In het laatste oorlogsjaar
Op de vijfde mei
Overhoop werd geschoten
En stierf op het Hekelveld,

Waar Ole Bouman
Nog een tijdje heeft gewoond,
De historicus
Die zijn geliefde uitschold
Voor lul als zij iets fout deed,

Zoals bijvoorbeeld
De kat van Ome Willem
Opzetten terwijl
Hij om *In een rijtuigje*
Had gevraagd, heel duidelijk,

Staat nu een hotel.
Een hoog gebouw met kamers,
Een rechthoekig blok,
Uitgehouden in de lucht
Van Oostzaan in Noord-Holland,

Hart van de Zaanstreek,
Oudste industriegebied
Van heel Europa,
Daar staat het forse gebouw,
In al zijn rechtlopigheid,

Bekroond door een bol
Gemaakt van koper of tin
Of spiegelennd glas,
Met daarop een pelikaan
Die zijn snavel omlaag houdt.

Behalve de naam,
D'Olifant, herinnert niets
Meer aan de molen
Of aan de zakelijke,
Expressionistische stijl

Van de kraamkliniek
Met het piramidedak
Waar de dorpsdokters
J. Taams en F. Thorbecke,
Hun zielenfabriek runden.

Hier gaat niemand dood.
Dit dorp heeft geen begraafplaats.
Hier wordt geboren
En op de wereld gezet
Bij een lekker bord zuurkool.

Een glazenwasser
Leest het sop in zijn emmer.
Elk zeepbelletje
Dat knapt brengt hem dichterbij
Dat wat hij vergeten wil.

Elk gelapt ruitje
In de zijmuur leidt hem naar
Het wapen: een greep,
Een drietandige mestvork
Met in elke punt een kaas,

Drie groene kazen
(Of zoden van sinopel?)
Aan een zwarte riek,
(Of een spade van sabel?),
Beslist geen chanoekia.

Zuster van der Poel
Plukt bereidwillig bloemen
Voor 't heil der mensheid
In Oostzaan, haar roeping trouw,
Als blijk van hoog waarden.

In het veldboeket
Steekt zij een geknakte roos
Voor juffrouw Schimmel
Die straks de echtgenote
Wordt van de apotheker,

Een verre verwant
Van de excentriekeling
Die op deze plek
Een menagerie begon,
Vergelijkbaar met die van

Blaauw Jan Westerhof
Aan de Kloveniersburgwal,
Met een volièrè
Met helmkasuarissen,
Foetussen op sterk water,

Vogelbekdieren,
Een Indische olifant
Een lilliputter,
Een reus die Cajanus heet
En een Mohawk-indiaan.

In de achtertuin
Liet hij een tempel bouwen
Voor zijn geliefden,
Zesentwintig in getal,
De meesten nog in leven,

De geliefden van
Dhr. Elias Bronzwaer,
Vrouwenliefhebber,
Gegevensverzamelaar,
Kennis van Galileo:

Anja, Bep, Chloë,
Doortje, Ellie, Franca,
Guurtje, Helena,
Isabella, Jozefien,
Kaat, Laura, Mientje, Nico,

Ola, Pieternel,
Quirine, Rozemarijn,
Saartje, Tineke,
Ursula, Veerle, Wende,
Xandra, Yvette, Zoë,

Ze staan in een rij,
Met kleurige pruiken op,
Ter bezichtiging.
Geen baksteen blijft onberoerd.
Geen struik blijft onbewogen

In hun eredienst
Gewijd aan de vruchtbaarheid,
Hun revenuen
In de vertrouwde handen
Van Golden Sun Investments.

Voor het gebouw struint
Een kraai over het gazon,
Snavel wijdopen
Want de winter is voorbij
En er is zwaar weer op komst.

Er piept iets. Een muis?
Een fietspomp met ademnod,
Tijdelijk object
Van verlangen van de bek
Van een speelse zwarte kat.

Een jongetje gaat,
In een groene onderbroek
Gekleed, naar binnen.
Hij neemt elke traptrede
Met twee voeten tegelijk.

Hij is verdwaald.
Hij ligt te slapen in z'n bed.
En toen is hij hier.
Hij heet Louis.
Tussen Louis en de rest van de wereld

Zat een gat in de muur.
Een verplaatsbaar gat
Met een doorsnede van een inch of twee.
Hij kon het overal mee naartoe nemen.
 Een verwend prinsesje
 Achtervolgd door grote slome kogels
 Ter grootte van skippyballen
 Op een trottoir gemaakt van damstenen
 Ziet hij door het gat en hij hoort
Hoe zijn vader zijn moeder
Aanvalt.
Is dat volwassen, echt volwassen zijn?
Kreten die hij niet kan thuisbrengen.
Het is geen lachen.
– Laat haar los! roept hij, sprekend en ziend tegelijk.
Zijn vader zit op zijn moeder,
Als een zeevarende indiaan
Op een zadel
Gemaakt door zijn betoveroudgrootvader
Uit Memmelshoffen,
 Provisorisch begin van elke biografie,
Dorp in de Elzas,
Heden gesitueerd in het mistige punthoofd van Frankrijk,
In het departement Nederrijn.
 Kijk, daar,
Te midden van de feiten,
Dingen die gebeuren, letterlijk medegedeeld,
Gekleurd door waarneming en vergeten,
Dat immers het grootste deel van ons geheugen

In beslag neemt,
In het woud van herinnering,
 Daar staat hij,
Niet in een misplaatste groene onderbroek maar
In zijn ultramarijne matrozenpak,
Omgord door een rooie riem van touw,
Met zijn karakterloze knuffelbeertje Hans,
Een beer zonder persoonlijkheid maar
Onafscheidelijk, onderugdraaibaar, onbebabbelbaar.
Hij kijkt in zijn ogen,
Moet denken aan zijn afgepulkte tumtumroze neusje
En krijgt een schok van medelijden met het dier.
Hij heeft medelijden met hem.

 Stel je voor dat hij leven wou!

Moet hij lachen?
Moet hij huilen?
Moet hij een pleister?
Wat ziet hij?
Wat hoort hij?
Wil hij bellen blazen?
Wil hij varen?
Wil hij een fijne dag hebben vandaag?
Wil hij heel ergens anders zijn?
Wil hij zijn moeder blij maken met iets?
Komt zijn vader ook uit zee?
Er vliegt een vogel voorbij.

 Geen petasophore violetoorkolibrie.

 Geen kanarie.

Een olifant met de tropenkolder
Holderdeboldert dreunend
Van de Rotterdamse rommelzolder.
Grote spierwitte meeuwen krijsen naar een vuilnisbak.
 Hij staat. Hij doorstaat
 Het staan. Het wachten.
Het lange wachten tussen lange benen,

Lange bomen, stammen van palmen
Die af en toe kunnen lopen
Zoals hij ooit zag in een filmpje van Betty Boop,
Met Louis Armstrong in de hoofdrol.

Hij staat buiten op het dek.

Het schommelt lichtjes,
Lichtjes op het water in de diepte beneden hem,
Rood voor bakboord,
Groen voor stuurboord.
Kijk, de nachtboot vaart.
In de verte een trompet, gedempt maar wel schel.
Een silhouet, met zielige flaphoed en zwarte cape,
Onder een lantaarnpaal.
Hij herkent de wijs.

Day-o, day-o

Day de light and I wanna go home.

Men beleeft iets.
Het is 1922, een *annus mirabilis*,
Zoals zovele,
En men maakt iets mee
In de twinties
Die helemaal niet roarden
Op het stoomschip *De Batavier*,
De goedkoopste en gemakkelijkste en snelste route naar
Londen,
Met geregelde dienst voor vracht
En passage.
Je kon een avontuur beleven.
Dan gebeurde je,
Zoals het hondje Bonzo
In het Engelse weekblad *The Sketch*,
Getekend door George Studdy.
Bonzo op zoek naar zijn voorouders.
Bonzo vindt een bonzosaurusei.
Bonzo doet aan wintersport.